

soudům odňato právo zkoumati oprávněnost převedeného nároku proti osobě u nás žalované, a uznati nárok na zhodnocení za oprávněný jen tehdy, přísluší-li přímo proti žalovanému, neboť jinak není možný přezkum jeho oprávněnosti. Takovým způsobem byl by žalovaný skutečně zbaven obran příslušejících mu proti zhodnocení a tím i proti nároku na zaplacení zhodnocovací částky i podle zákona o zhodnocení, a byl by vystaven dalším nepříznivým následkům rozhodnutí něm. zhodnocovacích míst, jak se stalo v tomto případě, kde žalobkyně snažila se požadováním úroků přímo od žalovaného přivoditi účín kasatorní doložky a tím i dřívější splatnost zhodnocovací částky. Nejvyšší soud neuznává v tomto případě, že splněny jsou náležitosti zhodnocovacího nároku proti žalovanému. Jak bylo vytčeno v rozh. čís. 10678 a 10684 sb. n. s. jest podmínkou nároku na zhodnocení, by žalovaný byl osobním dlužníkem v čas přihlášky. Tuto náležitost nelze dovoditi z údajů žalobcových, nehledíc ani k tomu, že žalobkyně ji sama vyloučila, kdežto žalovaný náležitost tu jednou doznal, po druhé však hned popřel.

Čís. 12377.

Jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opřítí námitku promlčení. Soud nesmí námitku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném.

Vyjimečně lze vyhýbatí do prava, nebylo-li jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhýbání na levo. Takovýmto zvláštním důvodem není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhýbal rovněž na nesprávnou stranu, zejména stalo-li se tak v nepřehledné zatáčce.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv I 2131/31.)

Auto žalovaného, řízené Š-em, jelo po své levé straně silnice. Ze záhybu silnice vyjel po své pravé straně jednokoňský povoz, jehož vozka, když mu Š. dal trubkou znamení, by se vyhnul na svou levou stranu silnice, kynul mu bičem, by on (Š.) se vyhnul na svou pravou stranu silnice, čemuž Š. vyhověl a vyhnul se sám na svou pravou stranu silnice, a dávaje trubkou výstražné znamení, vracel se pak zase na svou levou stranu silnice, když v tom vyrazil proti němu ze zatáčky silnice na vzdálenost asi 6 m autobus žalobcův, který jel směrem od své levé strany silnice na její pravou stranu a vrazil do pravé strany jeho auta. Žalobní nárok majitele autobusu proti majiteli auta a proti řidiči na náhradu škody uznal procesní soud první stolice polovicí důvodem po právu. Žalovaní namítli v první stolici mimo jiné promlčení žalobního nároku, poněvadž ode dne srážky uplynula do podání žaloby doba delší 3 let a poněvadž se žalobce o osobě domnělého škůdce i o škodě dověděl hned v den srážky, neboť nákladní auto

i šoferu Š-a znal. V odvolání uplatňovali žalovaní mimo jiné, že žaloba na soudě dne 2. dubna 1930 podaná postrádala podpisu advokáta, že měla žalobci býti podle ustanovení §§ 27, 84 a 85 čís. 2 c. ř. s. procesním soudem vrácena, a že tříletou lhůtu jest počítati ode dne, kdy právní zástupce žalobcův žalobu u procesního soudu podepsal. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil, prohlásiv za nepřipustnou novotu výtku odvolatelů, že žaloba jest promlčena, ježto žaloba podaná k soudu dne 2. dubna 1930 postrádala podpisu advokáta. Dále uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 2 nařízení býv. místodržitelství Českého ze dne 21. června 1886 čís. 49.165, čís. 54 z. zák. dosud platného, mají veškeré povozy na silnicích v levo vyhýbati a v pravo předjížděti. Nařízení to platí pro povozy i pro auta. Spolužalovaný řidič Š. neměl se tedy vůbec ze své levé strany vyhýbati koňskému povozu na svou pravou stranu, a, nechtěl-li se vozka na svou správnou levou stranu silnice vyhnouti, měl zastaviti a vyčkati, až by byl tento vyhnutím se do prava cestu mu uvolnil, to tím více, ano šlo, jak žalovaná strana sama přiznává, o nepřehlednou zatáčku. V tom, že se tak řidič Š. nezachoval, spočívá jeho zavinění, poněvadž jednal proti citovanému nařízení, neboť kdyby byl nařízení toho šetřil, nebylo by ke srážce došlo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. není důvodné. Dovolatelé napadají názor odvolacího soudu, že je nepřipustnou novotou výtku odvolání, že zažalovaný nárok je promlčen, protože žaloba 2. dubna 1930 byla podána bez podpisu advokáta a že tříletou promlčecí lhůtu § 1489 obč. zák. jest počítati podle toho, kdy žalobcův právní zástupce žalobu podepsal. Než nelze mu přisvědčiti, neboť v odvolacím řízení jsou přípustné jen takové nové skutkové okolnosti, které slouží výhradně k doličení nebo k vyvrácení uplatňovaných odvolacích důvodů, nemajíce za účel podepříti nebo doplniti skutkový základ žaloby nebo námitek a ponechávající skutkovou podstatu přednesenou v prvé stolici nedotčenou. V souzeném případě však nejde o takové nové okolnosti, neboť žalovaní opírali námitku promlčení jen o to, že ode dne osudné srážky uplynula do podání žaloby doba delší tří let a že se žalobce o osobě škůdce i o škodě dověděl hned v den srážky. Na základě tohoto skutkového přednesu řešil proto procesní soud prvé stolice tuto námitku, zjistiť, že se o výši škody žalobce dověděl teprve 14 dnů po úraze, po provedení opravy autobusu, a dospěv k závěru, že od této doby do podání žaloby neuplynuly tři roky. Vytýkali-li žalovaní v odvolání, že žalobce podal žalobu ve sporu vyžadujícím nutné zastoupení advokátem (§ 27 odstavec 1 c. ř. s.) a že dnem podání žaloby jest proto den, kdy advokát žalobu podepsal, opřel námitku promlčení o zcela jiný skutkový základ, a nelze k němu přihlížeti, byť i ze spisu byl zřejmým; neboť k námitce promlčení lze přihlížeti

podle § 1501 obč. zák. jen na návrh strany a jest proto ponecháno její vůli, o který skutkový základ námitku tu chce opřít (§§ 76, 78 čís. 2, 243 odstavec 2 a §§ 177, 178, 179 c. ř. s.) a nesmí soud z úřadu řešiti námitku tu na podkladě skutkovém ze spisu sice patrném, ale nepředneseném. Je-li tomu tak, je zbytečno se zabývatí otázkou, zda nedostatek podpisu žaloby advokátem byl dodatečně zhojen a jaký vliv to má na námitku promlčení.

Dovolatelé napadají i názor odvolacího soudu, že zavinění žalovaného řidiče Františka Š-a je v tom, že v rozporu s ustanovením § 2 nařízení bývalého místodržitelství Českého ze dne 21. června 1886, čís. 54 z. zák. vyhýbal protijedoucímu povozu do prava, poukazující k tomu, že ustanovení to připouští výjimečně vyhýbatí do prava, je-li toho ze zvláštních důvodů třeba. Výjimka ta však nastává tenkrát, když jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhýbání na levo nebylo. Takovýmto zvláštním důvodem však není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhýbal rovněž na nepravou stranu, zejména, ano se tak stalo, jak žalovaní sami uvedli, v nepřehledné zatáčce. Tvrdí-li dovolatelé, že žalovaný řidič byl nucen vyhnouti do prava proto, že musil z počínání vozky souditi, že se jeho kůň zastavením auta poplaší, přehlížíjí, že to vůbec tak netvrdili a že, i kdyby obava ta tu byla, bylo povinností řidiče podle § 45 ministerického nařízení čís. 81/1910 ř. z. nejen zastaviti, nýbrž i motor vypnouti, by předešel plašení se koně, nebyl ale oprávněn vyhýbatí do prava.

Čís. 12378.

Tím, že zažalovaná pohledávka byla proti žalobci za sporu exekučně zabavena a přikázána k vybrání, nepozbývá žalobce oprávnění ke sporu.

Dal-li žalobce jako původní věřitel po právoplatném přikázání zažalované pohledávky k vybrání, jež se stalo za sporu, změněnou žalobní prosbou na jevo, že souhlasí se zaplacením k rukám jediného vymáhajícího věřitele, nebyl žalovaný ani oprávněn ani povinen složití zažalovanou částku u soudu.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv II 798/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení pohledávky. Za sporu byla právoplatně povolena Dr. Z-ovi exekuce zabavením a přikázáním k vybrání zažalované žalobní pohledávky, načež žalobce navrhl, by zažalovaná pohledávka byla zaplacená k rukám Dr. Z-a. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s opravou, že jest žalovaný povinen zaplatiti zažalovanou pohledávku i s příslušenstvím k rukám Dr. Z-a.